

Č.j.: VP/S 20/03 - 160

V Brně dne 21. května 2003

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení zahájeném dne 7.2.2003 na základě žádosti České republiky - Ministerstva financí ze dne 3.2.2003, č.j. 184/144 546/2002, o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, ve spojení s § 18 odst.1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, pro společnost (...), rozhodl podle § 6 odst. 3 písm. c) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, takto:

Výjimka ze zákazu veřejné podpory ve prospěch společnosti (...) ve výši 18 216 259 Kč ve formě prominutí daňového penále z celkové výše 79 464 346 Kč podle § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, se

nepovoluje.

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 7.2.2003 žádost o povolení výjimky (dále jen „žádost“) podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění (dále jen „zákon o veřejné podpoře“), kterou podalo Ministerstvo financí (dále též „MF“) dopisem ze dne 3.2.2003, č.j. 184/144 546/2002. Dne 18.3.2003 a dne 23.4.2003 Úřad vyzval účastníka k doplnění údajů. Tyto podklady správního řízení byly doplněny dne 25.3.2003 a dne 12.5.2003.

I. Údaje získané z žádosti o povolení výjimky

- poskytovatelem veřejné podpory je Ministerstvo financí
- orgánem odpovědným za poskytnutí veřejné podpory je Ministerstvo financí
- kontaktní osobou je Mgr. Šárka Zeizingerová
- název veřejné podpory je „Prominutí daňového penále podle § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů“
- právním základem pro poskytnutí veřejné podpory je § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

- formou veřejné podpory jsou daňové úlevy
- poskytnutí veřejné podpory by mělo vést k vzniku 45 nových pracovních míst
- příjemcem veřejné podpory je společnost (...)

II. Podklady pro rozhodnutí

- 1) žádost o povolení výjimky
- 2) dopis (...) ministru financí č.j. T – 142/02 ze dne 13.3.2002
- 3) dopis (...) Finančnímu úřadu v Praze 9 (dále též „FÚ 9“) č.j. T – 148/02 ze dne 20.3.2002
- 4) výzva MF k zaplacení správního poplatku č.j. 184/51 216/2002 ze dne 13.6.2002
- 5) dopis Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu (dále též „FŘP“) Ministerstvu financí č.j. FŘ – 7 386/13/02 ze dne 8.8.2002 ve věci žádosti o prominutí příslušenství DPH (penále)
- 6) dopis FÚ 9 Ministerstvu financí č.j. 187539/02/009512/0519 ze dne 5.8.2002 ve věci žádosti o prominutí příslušenství DPH (penále)
- 7) interní sdělení pro vedoucí vyměřovacího oddělení FÚ 9 Ing. Kolářovou ze dne 7.12.2000 ve věci stanoviska k žádosti (...)o prominutí penále
- 8) interní sdělení pro vedoucí vyměřovacího oddělení FÚ 9 Ing. Kolářovou ze dne 17.9.2001 ve věci stanoviska k žádosti (...)o prominutí penále
- 9) interní sdělení pro vedoucí vyměřovacího oddělení FÚ 9 Ing. Kolářovou č.j. 170645/02/00994/5398 ze dne 18.7.2002 ve věci stanoviska k žádosti (...)o prominutí penále postoupené FŘP
- 10) dopis FÚ 9 Ministerstvu financí č.j. 187595/02/009512/0519 ze dne 7.8.2002 ve věci doplnění řízení ve věci prominutí penále společnosti (...)
- 11) dopis FÚ 9 Ministerstvu financí - ÚFDŘ č.j. 226153/01/09940/5398 ze dne 7.11.2002
- 12) dopis (...)ministru financí, č.j. T – 470/00 ze dne 9.11.2000
- 13) žádost (...)o prominutí příslušenství daní Ministerstvem financí, č.j. T – 468/00 ze dne 9.11.2000
- 14) dopis (...)FÚ 9 č.j. T – 469/00 ze dne 9.11.2000
- 15) dopis (...)ministru financí, č.j. T – 66/01 ze dne 6.2.2001
- 16) dopis (...) FÚ 9 č.j. T – 158/01 ze dne 19.3.2001
- 17) dopis (...) ministru financí č.j. T – 292/01 ze dne 20.6.2001
- 18) dopis Stanislava Kalouse, předsedy odborového svazu (...)ministru financí ze dne 12.7.2001
- 19) dopis (...)FÚ 9 č.j. T – 358/01 ze dne 3.8.2001
- 20) dopis (...) ministru financí č.j. T – 368/01 ze dne 14.8.2001
- 21) dopis FŘP Ministerstvu financí č.j. FŘ – 10 851/13/01 ze dne 11.1.2002 ve věci (...) - doplnění žádosti o prominutí příslušenství DPH - penále
- 22) dopis (...)ministru financí č.j. T – 27/01 ze dne 18.1.2002
- 23) stanovisko Ing. Tomáše Potměšila, náměstka ministra, ze dne 19.11.2001, k žádosti (...)o prominutí příslušenství daní z hlediska návazností na program revitalizace společenství (...)
- 24) dopis FÚ 9 společnosti (...) č.j. 163689/01/009941/5398 ze dne 19.7.2001, ve věci oznámení výsledku dražby
- 25) rozhodnutí FÚ 9 č.j. (...) ze dne 19.7.2001, o náhradě nákladů za výkon prodeje a hotových výdajů podle § 73a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků
- 26) rozhodnutí MF č.j. (...) ze dne 5.12.2001, jímž se nevyhovuje žádosti o prominutí příslušenství daně z přidané hodnoty v celkové částce 89 291 799 Kč

- 27) rozhodnutí MF č.j. (...) ze dne 22.12.1997, ve věci částečného vyhovění žádosti o prominutí zůstatku penále na dani z příjmů za rok 1993 a dani z přidané hodnoty za roky 1994, 1995 a 1996
- 28) rozhodnutí MF č.j. (...) ze dne 10.12.1997, ve věci povolení posunu splátek daňových povinností
- 29) platební výměry na daňové penále na daň z přidané hodnoty pro (...) za roky 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000 a 2001
- 30) dopis (...) č.j. T – 467/02 ze dne 20.12.2002 a jeho příloh
- 31) výkaz zisků a ztrát (...) ke dni 31.12.1999
- 32) výkaz zisků a ztrát (...) ke dni 31.12.2000
- 33) výkaz zisků a ztrát (...) ke dni 31.12.2001
- 34) rozvaha ke dni 31.12.1999
- 35) rozvaha ke dni 31.12.2000
- 36) rozvaha ke dni 31.12.2001
- 37) přiznání k dani z příjmů za roky 1999, 2000, 2001
- 38) výpis z obchodního rejstříku ze dne 30.9.2002
- 39) osvědčení o registraci podle § 33 odst. 11 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků
- 40) hlavní předmět podnikání (...)
- 41) průměrný počet zaměstnanců v letech 1999, 2000, 2001
- 42) popis hlavních událostí, které ovlivnily celkovou finanční situaci (...)
- 43) zápis z valné hromady ze dne 5.6.2002
- 44) dopis MF č.j. 184/26 532/2003 ze dne 25.3.2003, jímž se doplňují podklady správního řízení č.j. VP/S 20/03 – 160
- 45) dopis MF č.j. 184/40 394/2003 ze dne 7.5.2003, jímž se doplňují podklady správního řízení č.j. VP/S 20/03 – 160
- 46) dopis (...) Ministerstvu financí č.j. T – 138/2003 ze dne 30.4.2003
- 47) dopis (...) Ministerstvu financí č.j. T – 139/2003 ze dne 5.5.2003
- 48) výkaz zisků a ztrát (...) ke dni 31.12.2002
- 49) rozvaha ke dni 31.12.2002

III. Vymezení účastníka řízení

Jediným účastníkem řízení o povolení výjimky je, v souladu s § 3 písm. c) ve spojení s § 6 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, Ministerstvo financí.

IV. Charakteristika příjemce podpory

Příjemcem veřejné podpory je společnost (...). Hlavním předmětem podnikání jsou modernizace, rekonstrukce, prodej náhradních dílů a elektrických výzbrojí kolejových vozidel a dále pronájem prostor nepotřebných pro výrobu.

- (...)

Dle údajů společnosti činí její podíl na českém trhu náhradních dílů a elektrických výzbrojí pro kolejová vozidla cca 4,1 %. Společnost dále dodává svou produkci na následující zahraniční trhy – země bývalého Sovětského svazu, Spolková republika Německo, Bulharsko, Jugoslávie, Slovensko, Maďarsko, Rumunsko a Vietnam.

V. Popis a forma podpory

Daňový subjekt neuhradil splatné částky daně z přidané hodnoty vyměřené na základě daňových příznání. Správce daně – Finanční úřad pro Prahu 9 proto sdělil platebním výměrem společnosti (...) penále za zdaňovací období let 1994 až 2001. Podle § 63 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, je daňový subjekt povinen zaplatit za každý den prodlení penále ve výši 0,1 % z nedoplatku daně. Po 500 dnech se za každý den prodlení uplatní penále ve výši 140 % diskontní úrokové sazby České národní banky platné v první den kalendářního čtvrtletí. Penále, dle správce daně, ke dni zahájení řízení o prominutí zbytku penále vyměřeného správcem daně, tj. ke dni 13.3.2002, činilo částku 79 464 346 Kč.

Ministerstvo financí, které při opětovném posouzení žádosti shledalo v předepsaném penále určitou tvrdost zákona, navrhuje v souladu s žádostí příjemce prominutí celého zbytku penále ve výši 79 464 346 Kč.

VI. Právní analýza

V § 1 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že tento zákon upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (Sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, dále jen „Evropská dohoda“). Čl. 64 odst. 1 bod (iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek nebo výroby určitého zboží.

V § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie, je neslučitelná se závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody a je zakázána.

V § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků. Podle § 3 písm. b) zákona o veřejné podpoře patří mezi veřejné prostředky také prostředky státního rozpočtu včetně prostředků splatných a neuhrazených.

Podle § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků v platném znění může Ministerstvo financí ČR rozhodnout o prominutí příslušenství k dani z důvodu odstranění tvrdosti zákona. Vyhláškou č. 299/1993 Sb. zmocnilo Ministerstvo financí ČR k promíjení příslušenství daně územní finanční orgány.

V případě promíjení penále má podnikatelský subjekt v důsledku neplacení daně k dispozici volné finanční prostředky, které byl povinen zaplatit organizaci hospodařící s veřejnými prostředky. Veřejnou podporou se obecně rozumí jakékoliv zvýhodnění, které plyne z veřejných prostředků. Dle čl. 24 Oznámení Evropské komise o uplatnění pravidel státní pomoci na podporu týkající se přímého zdanění podniků, které je příjmem státního rozpočtu, publikovaného v Official Journal C 384/3, 10.12.1998, nepředstavují veřejnou podporu nástroje, jejichž cílem je optimalizace vymáhání daňových a obdobných dluhů od podnikatelských subjektů. Při neplacení pojistného podnikatelský subjekt obrazně čerpá

od státu půjčku, přičemž úrok, tj. penále činí 36,5 %. Ve srovnání s komerčními půjčkami jsou podmínky značně nevýhodné. Důvodem je skutečnost, že penále v sobě obsahuje sankční část, která je zahrnuta s cílem donutit dlužníka zaplatit dluh co nejdříve. V souladu s ustanovením výše uvedeného Oznámení Evropské komise je tedy za veřejnou podporu považována jen ta část penále, která představuje ekonomickou výhodu pro dlužníka daně a odpovídá hodnotě úroku z prodlení. Zbývající, tj. sankční část není do veřejné podpory zahrnuta. Základem pro stanovení ekvivalentní hodnoty úroku z prodlení, tedy i výše veřejné podpory, je celková výše vyměřeného penále a referenční sazba pro výpočet veřejné podpory u výhodných půjček. V souladu s Oznámením Evropské komise o způsobu stanovení výše referenčních a diskontních sazeb, publikovaným v Official Journal C 273, 9.9.1997, je použita referenční sazba ve výši 10 %.

V případě prominutí penále dle § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků v platném znění, představuje veřejná podpora částku převyšující rozdíl mezi penále ve výši 36,5 % z dlužné částky a ekonomickým ekvivalentem komerčního úroku, který Úřad vyjadřuje tzv. referenční sazbou, která je pro účely výpočtu veřejné podpory pro oblast odpouštění penále stanovena ve výši 10 % z dlužné částky.

10
Veřejná podpora je ----- x 100 % z celkové výše vyměřeného penále = 27 % z vyměřeného penále
36,5

Prominutí penále do výše 73 % z celkové výše penále nepředstavuje veřejnou podporu. Teprve prominutí penále vyššího než 73 % z celkové výše penále (73 až 100) představuje veřejnou podporu.

Celková výše penále vyměřená Finančním úřadem pro Prahu 9 činí 83 901 489 Kč a je pro jednotlivé roky vyměřena následujícími platebními výměry.

- platební výměr čj. (...) ze dne 18.7.2001 za zdaňovací období roku 2001 v celkové výši 204 281 Kč (navrhuje se prominutí ve výši 100 %)
- platební výměr čj. (...) ze dne 18.7.2001 za zdaňovací období roku 2000 v celkové výši 2 310 597 Kč (100 %)
- platební výměr čj. (...) ze dne 18.7.2001 za zdaňovací období roku 1999 v celkové výši 5 379 467 Kč (100 %)
- platební výměr čj. (...) ze dne 18.7.2001 za zdaňovací období roku 1998 v celkové výši 6 979 982 Kč (100 %)
- platební výměr čj. (...) ze dne 17.7.2001 za zdaňovací období roku 1997 v celkové výši 19 951 555 Kč (100 %)
- platební výměr čj. (...) ze dne 21.6.2001 za zdaňovací období roku 1996 v celkové výši 38 603 409 Kč (100 %)
- platební výměr čj. (...) ze dne 10.3.1999 za zdaňovací období roku 1995 v celkové výši 10 472 198 Kč – navrhuje se prominutí částky 6 035 055 Kč (cca 57,6 %)

Veřejná podpora, vypočítaná jako 27 % podíl z celkové výše předepsaného penále 83 901 489 Kč, činí 22 653 402 Kč. Do hodnoty veřejné podpory tedy nespadá částka, vypočítaná jako rozdíl mezi celkově vyměřeným penále a částkou veřejné podpory při prominutí penále v plné výši (83 901 489 – 22 653 402), tj. 61 248 087 Kč.

Jelikož Ministerstvo financí hodlá prominout částku 79 464 346 Kč., což představuje 94,7 % z celkově předepsaného penále, vypočítáme veřejnou podporu jako rozdíl mezi prominutou částkou 79 464 346 Kč a částkou, která nespadá do hodnoty veřejné podpory, tj. částku 61 248 087 Kč.

Veřejná podpora v případě prominutí penále ve výši 79 464 346 Kč tedy představuje poskytnutí veřejné podpory ve výši 18 216 259 Kč.

V ustanovení § 2 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie, je neslučitelná se závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody a je zakázána, nestanoví-li zákon o veřejné podpoře jinak nebo pokud Úřad nepovolí výjimku.

Na veřejnou podporu pro společnost (...) nelze uplatnit ustanovení § 4 zákona o veřejné podpoře o obecných výjimkách, neboť podpora přesahuje částku 100 000 EUR, není určená spotřebitelům, není určena k náhradě škody způsobené živelnou pohromou a Úřadem nebyla povolena skupinová výjimka ze zákazu veřejné podpory podle § 2 odst. 1.

Dle § 5 může Úřad povolit zvláštní výjimku ze zákazu veřejné podpory podle § 2 odst. 1, zejména u veřejných podpor, které mají

- a) napomoci hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo vysokou nezaměstnaností, tj. veřejné podpory regionálního charakteru,
- b) přispět k uskutečnění některého významného projektu společného zájmu České republiky a Evropské Unie nebo napravit vážnou poruchu v hospodářství České republiky,
- c) usnadnit rozvoj určitých hospodářských aktivit nebo oblastí pokud nemění podmínky obchodu mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie v míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem,
- d) napomoci kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie a hospodářské soutěže v míře odporující společnému zájmu.

V případě společnosti (...) Úřad dospěl k závěru, že nelze povolit poskytnutí veřejné podpory společnosti (...), neboť nejsou dána žádná z kritérií stanovených v ustanovení § 5 zákona o veřejné podpoře. Jelikož prominutí penále společnosti (...) nepředstavuje poskytnutí podpory na podporu investic či vytváření nových pracovních míst ve smyslu Směrů společenství pro regionální podporu (2000/C 258/06), nelze povolit veřejnou podporu z důvodu ustanovení § 5 písm. a) zákona o veřejné podpoře.

Vytvoření 45 nových pracovních míst v souvislosti s prominutím penále nesplňuje podmínku uvedenou v článku 4.11 Směrů (musí se jednat o pracovní místa související s realizací počátečního investičního projektu), a neboť se v případě společnosti (...) nejedná o počáteční investici, uvedená výjimka nemohla být uplatněna.

Ustanovení § 5 písm. c) zákona o veřejné podpoře se neuplatní, neboť společnost (...) nenaplnuje znaky podniku v nesnázích. Na základě Úřadu poskytnutých informací je společnost zisková (2000 – ... tis. Kč, 2001 – ... tis. Kč, 2002 - ... tis. Kč zisku), společnost má rostoucí obrát a dle vyjádření Finančního úřadu v Praze 9 má společnost dostatečné zdroje k úhradě penále bez ohrožení existence společnosti, tj. společnost je prokazatelně schopna zotavit se ze svých vlastních zdrojů) a nelze proto uplatnit Směry společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v nesnázích (1999/C 288/02).

V případě veřejné podpory pro společnost (...) se nejedná ani o podporu na výzkum a vývoj či o podporu na životní prostředí a v daném případě nelze uplatnit ani pravidlo „de minimis“ neboť veřejná podpora přesahuje částku 100 000 EUR.

Vzhledem k tomu, že:

- se jedná o podporu poskytovanou Ministerstvem financí, které je poskytovatelem veřejné podpory v souladu s § 3 písm. c) zákona o veřejné podpoře,
- tato podpora zvýhodňuje určité podnikání, neboť poskytnutá veřejná podpora umožní příjemci snížit náklady, které by jinak musel uhradit a nést sám,
- hrozí narušení hospodářské soutěže, neboť prominutím části penále by byla společnost (...) zvýhodněna oproti jiným soutěžitelům prostřednictvím snížení nákladů a tyto uvolněné prostředky by mohla využít v podnikání,
- poskytnutím výhody může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie, neboť část produkce společnosti je určena pro zahraniční trhy, a to včetně trhu členské země Evropské unie,

jedná se o veřejnou podporu podle § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, která je obecně zakázaná, pokud zákon o veřejné podpoře nestanoví jinak, nebo pokud nebude povolena výjimka.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Úřad k závěru, že § 4 či § 5 zákona o veřejné podpoře neumožňují požadovanou výjimku ze zákazu poskytnutí veřejné podpory a z tohoto důvodu poskytnutí veřejné podpory nepovolil.

VII. Závěr

Dne 13.5.2003 bylo účastníku řízení doručeno vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, případně navrhnout jeho doplnění. Tohoto práva účastník řízení ve stanovené lhůtě nevyužil.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí v souladu s § 6 odst. 5 zákona o veřejné podpoře nelze podat rozklad.

Ing. Josef Bednář
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Obdrží:

Ministerstvo financí České republiky
Letenská 15
118 10 Praha